

Hvad kan ergoterapeuter bruge skønlitteratur til?

Peter Simonsen, PhD

Professor i europæisk litteratur

Institut for Kulturvidenskaber, SDU

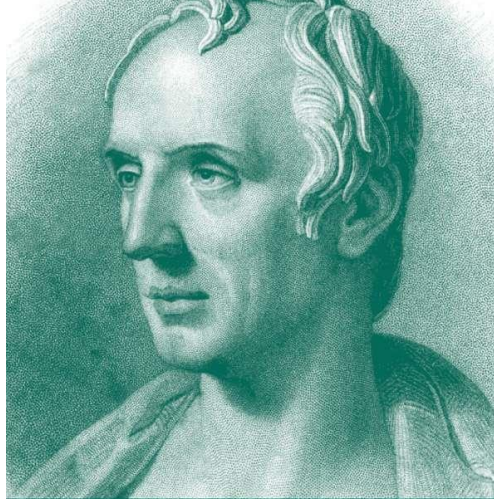
VELUX FONDEN

Danmarks
Grundforskningsfond
Danish National
Research Foundation

SDU

INSTITUT FOR
KULTURVIDENSKABER

Wordsworth and Word-Preserving Arts

Typographic Inscription, Ekphrasis and Posterity in the Later Work

Peter Simonsen

Peter Simonsen

Livslange liv

Plejhjemsromaner
og pensionsfortællinger
fra velfærdsstaten

Europæiske romaner efter årtusindskiftet

REDAKTION
Anne-Marie Mai
Peter Simonsen
-
2. UDGAVE

INTRODUKTION TIL TEORI OG ANALYSE

LITTERATUR

LASSE HORNE KJÆLDGAARD, LIS MØLLER, DAN RINGGAARD, LILLIAN MUNK RÖSING, PETER SIMONSEN OG MADS ROSENDAHL THOMSEN

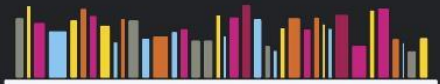

CAROLUS UNIVERSITETSLIBRARIE

Literature

AN INTRODUCTION TO THEORY AND ANALYSIS

Edited by Mads Rosendahl Thomsen, Lasse Horne Kjældgaard, Lis Møller, Dan Ringgaard, Lillian Munk Rösing & Peter Simonsen

BLOOMSBURY

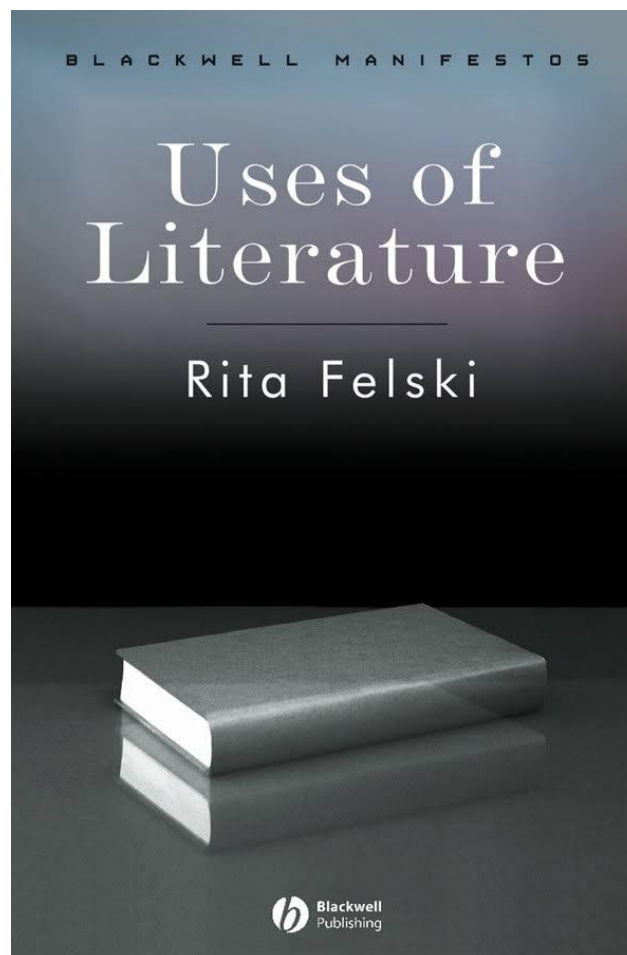
Syg

litteratur

MUNKSGAARD

Hvad kan vi *alle* bruge skønlitteratur til?

- Fed underholdning, flugt, non-stress
- Lære noget om dig selv og andre og verden
- Opleve det skønne, det perfekte, det ubrugelige
- Blive chokeret og rystet, skræmt og foruroliget
- Opleve dyb, langsom, kompleks inderlighed
- Blive rørt af andres liv, håb, smerte, glæde og gru

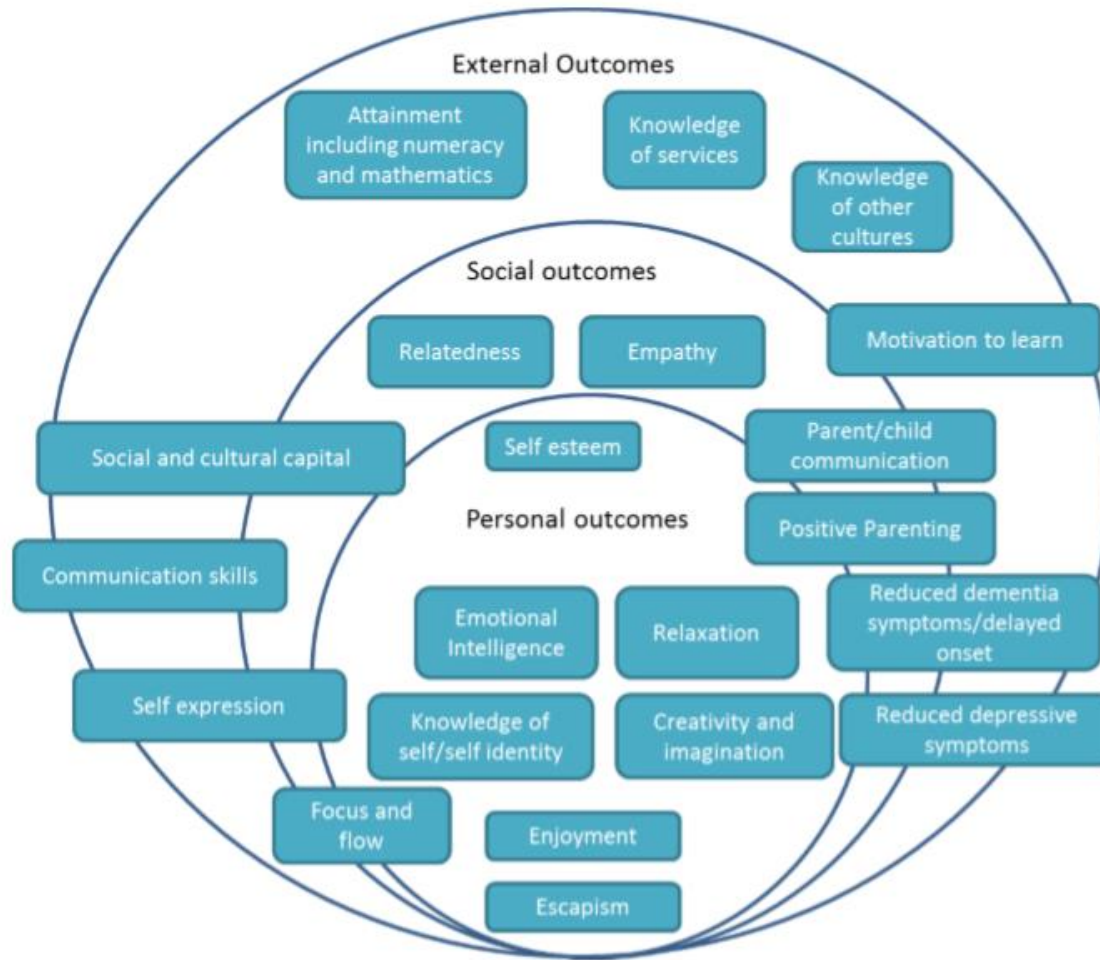

Figure 1: Overall Outcomes Map

The Reading Agency

Literature Review: The impact of reading for pleasure and empowerment
June 2015

BOP Consulting

BOP Consulting

© BOP Consulting 2015

Contents

Foreword from The Reading Agency	6. Adults with health needs
Executive Summary	6.1. Overview of studies
1. Introduction	7. Adults with additional needs
1.1. Aims and context	7.1. Overview of studies
1.2. Methodology	8. Quality of evidence and methodological needs
2. An emergent outcomes model	8.1. Evidence gaps and future research priorities
2.1. Summary of research approaches, groups and outcomes	9. Conclusion
3. General adult populations	10. Bibliography
3.1. Overview of studies	11. Appendix 1 - Search terms and result profile
4. Children and young people	Appendix 2 - List of project steering group members
4.1. Overview of studies	Appendix 3 - Overview of outcomes
5. Parents and carers	
5.1. Overview of studies	

Ergoterapien har ikke nogen glørværdig litteraturhistorie!

- Ikke som med læger og sygeplejersker...
- Ergoterapi er måske uæstetisk og usexet...?
- Men jeg fandt en go én der modbeviser mine fordomme og fremstiller ergoterapeuten som i sandhed hverdagens HELT(INDE) – dog som biperson

Om romanen som sådan

- Skat Enevoldsen (96)
  - Fortæller erindringer til besøgsven m. båndoptager indtil død
    - Opvækst (moder)
    - Ægteskab
    - Landmandsliv
    - Forældrelev
    - Enkeliv
    - Ældrelev
- James D. Møller (62)
  - Efterlønner, frivillig besøgsven og lytter, der bliver til forvalter af livsfortælling der sendes videre til Skats voksne datter (Jenny)

Ergoterapeuten i centrum

- Ergoterapeuten Tanja Mikkelsen ("smil over det hele" s. 13) ser, at Skat Enevoldsen har noget på hjerte han skal af med og foranstalter livsfortælling og besøgsvenordning.
- Han sammenligner hende med den ufaglærte (?) plejer Pia Svendsen : "Mellem os så vil jeg nu i øvrigt til enhver tid foretrækker Pia Svendsens frodige københavnermås frem for Tanja Mikkelsens nemme lille frøkenende" (s. 82)

Ergoterapeuten som indirekte forfatter til det gode liv som ældre

- En roman om at bruge fortællingen som overrumplende pseudo-terapeutisk, helende instrument.
  - Skats liv falder på plads for ham gennem livsfortælling og i romaskinen.
- Om de uintenderede bivirkninger af dette i form af mulig forsoning på tværs af generationer i den kontemplative læsning som skønlitteratur fordrer.
  - Far og datter finder hinanden (og os), vi lærer måske at lytte bedre efter – modsat Skat Enevoldsen (indtil det er for sent).

Ergoterapeutens hverdagsfortryllende effekter

- ”Romaskinen **passer** mig. Det er et helt lille **eventyr** at sidde der og ro. Uden at komme nogen vegne, selvfølgelig. / Jeg **tænker** tit på dig, Møller, når jeg sidder der. Når jeg ror. Jeg tænker på, hvad vi skal **snakke** om næste gang du kommer. / Jeg er **glad** for dine besøg, det har jeg vist aldrig sagt” (164-5)

Ergoterapeutens 'lektie' fra omgang med skønlitteratur, mere specifikt, *hvorfor & hvad?*

- Skønlitteraturen er *ikke* en empati-maskine. Der er ikke nogen simpel kausalitet mellem at læse litteratur (af lyst eller tvang) og blive mere empatisk – den er i hvert fald ikke bevist endnu!
- Men I *kan* bruge den til at:
- Gøre jer mere **interessante** for patient/borger i en fremtid, hvor robotter, virtual reality, AI og youtube-videoer er med/modspillere og patienterne i højere grad forventer at blive mødt som unikke individer.
- Blive bedre til det specifikt menneskelige, også i ergoterapi: lytte, høre, forstå og fortolke, kommunikere præcist og med **indlevelse** som en del af arbejdet.
- Empati/indlevelse = glade borgere/patienter med compliance (robotter er ikke rigtig empatiske) og mindre udbrændthed pga. fokus på ergoterapeuten som menneske snare end som maskine.

TAK (petsim@sdu.dk)

Videre læsning

